

A MAGYARNYELVŰ REGGELI NAPISAJTÓ SZOCIÁLIS TÜKÖRBEN

Hogyan domborodnak ki a magyar szemmel és szellemben vizsgált szociális feladatok és ilyen vonatkozású események a Friss Újság, a Függetlenség, a Kis Újság, a Magyarság, a Magyar Nemzet, a Magyar Újság, a Népszava, a Pesti Hírlap, a Pesti Magyar Hírlap és az Új Magyarság augusztusi számainak cikkeiben? Ez volt az utolsó hónap a háborús állapot megjelenése előtt, amikor a napilapok teljes terjedelemben megjelentek.

A napisajtó a társadalom ütőere. Nem közömbös, hogy a magyar szociális feladatok a napilapokban tárgyilagos és magyar érdekű megvilágítást nyernek-e? Nem közömbös, hogy pártpolitika vezet-e az újságírók, ha a társadalmi bajokról ír. Szinte lemérhetetlen annak jelentősége, vajjon nemzeti céltudat vezet-e minden sorát. Ezeket a szempontokat kerestük az augusztus havi magyarnyelvű reggeli napisajtó szociális tükrének összeállításánál. Lapszemlénk technikai okok miatt csak a Friss Újságra, a Függetlenségre, a Kis Újságra, a Magyarságra, a Magyar Nemzetre, a Magyar Újságra, a Nemzeti Újságra, a Népszavára, a Pesti Hírlapra, a Pesti Magyar Hírlapra és az Új Magyarságra térhetett ki.

Az első, ami a *Friss Újság* számainak olvasásakor szemünkbe ötlük, hogy a lap a dolgozó emberek ügyeivel általában sokat foglalkozik. Idevonatkozó cikkei közül kiemeljük a következőket: aug. 4. „Kubikossors”, aug. 9. „A föld mostohái”, aug. 10. „A bányászok”, „Munkabéremelést nem lehet munkacsökkentéssel rontani”, aug. 11. „Az építőmunkás”, aug. 19. „Az építőipar”. A *határontúli magyarságról* a Friss Újság aug. i-i számában olvashatunk egy érdekes cikket: „Hogyan él Amerikában a kivándorolt magyar?” A *magyar belföldi szociális híryanagyából* említsük meg az aug. 6. „Megéptül a Duna-Tisza-csatorna 90 millióért”, aug. 9. „Szünetel a munka két nagy vidéki textilgyárban”, aug. 10. „Meg kell szünnie a romboló uszításnak”, aug. 17. „Új alapokra fektetik a szegénygondozást” c. cikkeket. A municipális szociálpolitikáról aug. 31-i számában kétszer emlékezik meg (A főváros 4000 kislakásépítési programja és az olcsóbéru kislakások).

A *Függetlenség* nagy szociális híryanagyot törekszik kis lapterjedelem mellett közölni. Hasábjain a társadalomszervezés, a termelés és értékesítés kérdése, valamint a dolgozó ember védelme sűrűn szerepelnek – főleg kormányférfiak és más szakemberek megnyilatkozásaival kapcsolatban. Tartalmilag is kiemelkedő cikkek az aug. 20-i „Szent István nemzete”, az aug. 15-i „A magyar cserkészlet nacionalizmusa” és az ugyancsak aug. 20-i „Attila szobra” c. cikkek. A Függetlenség sűrűn foglalkozik a Nemzeti Munkaközponttal (aug. 6., 13., 20., 23.). Kiemeljük az aug. 26-i számban „Vissza a faluba” rovatot és ugyané számban a „Munka és kenyér” című mellékletet. A határontúli magyarsággal a lap aug. 6-án „Hatezer romániai magyar könyv” és aug. 15-én „Kisebbségi örökség, melyet az egész magyarságnak akarunk átadni” megjelent cikkeiben foglalkozik. A nemzetközi szociális tárgyú hírei közül emeljük ki az aug. i-i szám „Franciaországban

megadóztatják az agglagényeket és a gyermektelen házaspárokat” című tudósítást.

A *Kis Újság* szociális tartalmú cikkei közül négy ilyen jegyezhetünk fel: aug. 9. „Magyar hűség – német hűség”, aug. 11. „Gyűjtogatók”, aug. 15. „Magyar felelősség”, aug. 20. „Szentistváni ige”. A magyar szociális tárgyú cikkei közül messze kiemelkedik az aug. i-i szám „A vitézi rend új honfoglalása a határmenti egykés Baranyában” című cikke. A határon túl élő magyarságról a lap aug. i-i, 22-i és 24-i számában emlékezik meg. Ügyes az aug. 22-i „Magyar óra a párizsi egyetemen” című cikke. Magyar szociális híryanagy tekintetében a lap körülbelül ugyanazt nyújtja, mint a többi reggeli lapok. Idegen államok szociális híreiből az aug. 6-i „Jugoszláviából Törökországba vándorol 270.000 török” című tudósítása.

A *Magyarság* magával a magyarság sorskérdésével a zsidókérdésen kívül egy cikkben foglalkozik: aug. 20. „Az ország nem a korona, hanem a gyökér”. Társadalmi vonatkozású cikkei aug. hó folyamán a következők: aug. 1. „Magyarok a nyíri sivatagban”, aug. 2. „Emelni kell a magán-tisztviselői létminimumot”, aug. 4. „Forog a talicskakerék”, aug. 6. „Rövidítsék meg a vasutasok szolgálati idejét”, aug. 13. „Az élet mindenkié”, „Szüntessük meg a nyugdíjasok 40%-os szanalási levonását”, aug. 25. „Negyvennyolc óráért 7 pengő munkabért fizet egy zsidó vállalat”, aug. 27. „A mezőgazdasági munkás-probléma”, „Elmulasztották a magyar társadalmi és szociális átalakulást” és aug. 27. „A Nyilaskeresztes Párt szociális osztálya kiveszi a munkásság sorsát a szociáldemokrata szakszervezetek kezéből”. A minden lapban megtalálható szociális hírek mellett több cikk jelent meg helyszíni tudósítás alakjában, amelyek egy-egy vidék szociális helyzetével, főleg a zsidókérdéssel kapcsolatban foglalkoznak. A határontúli magyarsággal a Magyarság aug. 5-i, 18-i és 30-i számában foglalkozik. Szociális világszemléjében a következő, túlnyomóan német hírek jelentek meg: aug. 1. „Arató német diákok között”, aug. 1. „Hárommillió új rádiókészülék került forgalomba egy év alatt Németországban”, aug. 4. „Görögország megújulásának harmadik évfordulóját ünnepli”, aug. 5. „A hitleri Németország ünnepnapokon is teljes munkabért fizet a napibéreseknek”, aug. 6. „Németországot 45 millió mázsa kenyérmag-tartalék védi a blokad ellen”, aug. 6. „Három-négyszobás villákban lagnak a német munkások”, aug. 12. „A német önellátás négyéves tervének eredménye: háborús bojkott sem okozhat gazdasági összeomlást”, aug. 13. „Minden újszülött gyermek takarékönyvet kap Németországban”, aug. 15. „Ifjúságnevelés a tengelyállamokban”, aug. 19. „Németországban a munkavállalók egyharmada női munkaerő”, aug. 24. „Üdülő olasz ifjak és munkások között az Adriai tengeren”, aug. 24. „A német-olasz kereskedelmi szerződés tökéletesen beleilleszkedik a német iparpolitikába”, aug. 25. „Hogyan oldja meg a Németbirodalom az igazságos munkabíráskodást”, aug. 27. „18.000 községben van megszervezve a német szabadidőmozgalom”, és aug. 29. „Egymillióöttszázezer földmunkás roppant nyomorban él Amerikában”.

A *Magyar Nemzet* mélytartalmú cikkeket közül „Szellemi honvédelem” címen és főtörekvése, hogy a magyarság tekintetét befelé fordítsa. Szociális tárgyú cikkei közül a legkiemelkedőbbek: aug. 13. „Szellemi

hónvédelem és egyebek”, aug. 20. „Európa magyar gárdája”, aug. 20. „Augusztus”. Az idevonatkozó, valamint a magyar társadalmi egység szükségességével foglalkozó cikkek közül megemlítsére tarthatnak számot: aug. 1. „A középosztály és a munkásság”, aug. 2. „Szolgák és szabadok”, aug. 2. „Tízezer hold fekete földet hódítottak el az „elnyomott” bácskai svábok a magyar kiscgazdától”, aug. 2. „Így dolgozik a kötelező munkaszolgálat”, aug. 3. „Őszinte szó a magyar-szlovák ellentét ügyében”, aug. 5. „Dédelgetett hazai svábság, háttérbe szorított magyar kisebbség”, aug. 6. „A Tatra alatt”, „A légtüres tér”, aug. 13. „A Szepesség az új német szemléletben”, aug. 17. „Recrudescunt”, aug. 20. „Levél fiatal munkásokhoz”, aug. 20. „Szellemi hónvédelem”, aug. 27. „Levél az ismeretlen magyarhoz”.

A társadalomszervezés kérdéseivel foglalkozva, a lap bírálja a Nemzeti Munkaközpont működését (aug. 9. „Tűzijáték, vagy a Nemzeti Munkaközpont külföldi csereútjai”, aug. 10. „A Nemzeti Munkaközpont ma és aminek lennie kellene a jövőben”). Egyébb szociális tárgyú cikkei: (aug. 2. „Ahol nincs egyke” (Bakonyból.) – aug. 3. „Helytelen utakon”, aug. 13. „Szakszervezet vagy munkáskamara”. A többi idevonatkozó cikk és híryanag: aug. 4. „Mennyit keres a részes arató?”, aug. 8. „Megállapították a kubikosberek legkisebb mértékét”, aug. 11. „Hozzászólás a mezőgazdasági munkáskérdéshez”, aug. 13. „Cselédvármegyében javult az élet”, aug. 15. „Miért nem léptetik életbe a vasiparban a legkisebb munkabérek?”, aug. 17. „A Felvidék lakossága is kaphat kölcsönt a Nemzeti Önállósítási Alapból” és aug. 19. „Nincs munkáskamarai javaslat”. A magyar belföldi híryanag a Magyar Nemzet hasábjain igen terjedelmes. A csonkaország határain túl élő magyarsággal két nevezetesebb cikkben foglalkozik: aug. 5. „Nyári levél (Erdélyi magyarság)” és aug. 22. „Kisajátítják az ingatlanokat, lezárják a közlekedést a román határzónákban”. Ezekon kívül augusztus havában 13 napihírt jegyezhetünk fel, amelyek a Magyar Nemzet híryanagában a határon túli magyarsággal foglalkoztak. A *különbő országok szociális* híreire vonatkozó kiemelkedő cikkei: aug. 5. „Daladier 34 rendelete a francia család védelméről” és aug. 9. „Reformok forradalom nélkül Görögországban”. A többi idevonatkozó cikke és tudósítás aug. 1. „Az angol ellenzék nyersanyagértekezletet javasol”, aug. 1. „A jugoszláv exportörök szabadon adhatják el devizájukat”, aug. 2. „Kötelező munkaszolgálatot biztosítják az aratóst a protektorátusban”, aug. 2. „Mit tanulnak az olasz vezérképző iskolában”, aug. 5. „Németországban a párthivatalnokok is segítenek a termés betakarításánál”, aug. 5. „Románia végleges egyezményt sürget külföldi adósságai rendezésére”, aug. 5. „A zloty leértékelését ajánlották az angolok”, aug. 6. „Törökországba telepítenek át 270.000 jugoszláviai törököt”, aug. 17. „Két-százézer főnyi munkáshiány és tízezer külföldi munkás a német építőiparban”. Aug. 18. „Német tőkével iparosítják Szlovákiát”. A municipális szociálpolitika területéről a Magyar Nemzet augusztus 3-án és 13-án emlékezik meg a főváros kislakásépítési akciójával kapcsolatosan.

A *Magyar Újság* augusztusi számaiból dicsérőleg kell kiemelniük az augusztus 27-i számból „Harc a dolgozó magyarért, 10 jogi tanács a magyar dolgozóknak” cím alatt megjelent cikkeket. Jellemzi a Magyar Újságot a földkérdés rendszeres tárgyalása és sok névtelen magyar panaszos levélnek a közlése. Az embervédelmének körében írt cikkei a következők: augusztus 15. „Százhatvanezer magyar cselédleány szomorú kálváriája”, aug. 20. „Megmozdult az elnyomott pesti

cselédek néma tábora”, aug. 27. „Haldoklik Göcsej”. A határon túli magyarság életéről hozott híryanaga egyezik a többi lapok ilyen tárgyú híreivel.

A *Nemzeti Újság* gerince a nagy belföldi híryanag. Idevonatkozó szociális cikkeit és híradásait helyszüke miatt felsorolni lehetetlen. Csak a számszerűség kedvéért jegyezzük meg, hogy 32 címet kellett volna itt felsorolnunk. Egyet azonban, a legkiválóbbat mégis ki kell emelnünk. Ez a cikk megítélésünk szerint a Nemzeti Újság augusztusi anyagának legkiválóbbika: augusztus 22. „Kassai Prohászok a vádlottak padján”. A Nemzeti Újság külföldi szociális hírszolgálatára szintén megérdemli, hogy kiemeljük. Idevonatkozó nevesebb tudósításai és cikkei: aug. 1. „A szovjetkormány új rendelete a mezőgazdaság teljes kollektivitásáról”, aug. 4. „Az újjáépült Görögország”, aug. 4. „Az olasz mezőgazdaság fejlődése a számok tükrében”, aug. 1. „Kilencmilliárd frankot fordít Franciaország családvédelmi célokra”, aug. 2. „Megnyílik a fasiszta politikai elitképző tanfolyam”, aug. 13. „Egyetemi tanszéke van Lengyelországban a szociális népgondozásnak”, aug. 13. Vallery Radot cikke a magyar állameszme vallásos elemeiről „A magyar királyság a jelenkor minden más királyságától különbözik”, aug. 26. „Érdekes adatok a német ipari és mezőgazdasági termelés alakulásáról”. Az ember védelmében és a társadalomszervezés tárgyköréből írt cikkei közül erősen kiemelkedik az augusztus 18-i „Itt az új munkáskamarai törvényjavaslat” című cikke, amely igen komoly hangon hozta szőnyegre ezt az időszzerű kérdést.

Szociális tárgyúak a *Népszava* következő cikkei: aug. 1. „Sürgősen hidat kell verni a szakadék fölött”, aug. 2. „A magyar értelmiség, a parasztság és a munkásság”, aug. 6. „A tiberi szellem”, aug. 6. „Szellemi mozgósítás”, aug. 17. „Igen, tovább egy lépéssel”, aug. 20. „A dolgozó magyar ifjúság egységéért” és aug. 27. „Ami magyarrá teszi az embert”. A *Népszava* szociális anyagának gerincét a munkásmozgalmak, munkabérmozgalmak, szervezkedés hírei alkotják. Felsorolásuk igen érdekes és tanulságos: aug. 3. „40 fokos hőségben szegényletes munkabérekért dolgoznak a sütőmunkások”, aug. 3. „A magyar munkásság hűségesen kitart a szakszervezetek törekvései mellett”, aug. 6. „A cipész-, csizmadia- és papucsipari legkisebb munkabérek szombatban kerülnek kifizetésre”, aug. 8. „A kubikosmunkások legkisebb munkabére”, aug. 8. „Az építkezések megindítását, a munkabérek rendezését és munkanélküli segélyt követelnek az építőmunkások”, aug. 9. „Menekülő földmunkások”, aug. 9. „Egyesültek a vegyipari és a segédmunkások”, aug. 10. „Úton-útfélen... száz-ezer magyar lélek vergődése az országúton”, aug. 10. „Megállapították az üvegyipari munkások legkisebb munkabéret”, aug. 11. „Bérmozgalom az építőiparban”, aug. 17. „Szabad szakszervezeti alapon állunk és semilyen kényszervezkedést nem ismerünk el! A szakszervezeti összvetetőség egyhangú tiltakozása a kamarai próbálkozások és a szabadidő uniformizálása ellen”, aug. 17. „Gépiesség, feszült figyelem - állandó zöreijben a textilmunkásoknál”, aug. 17. „A szociális haladásért, társadalmi igazságtalanságok megszüntetéséért és az ország újjáépítéséért folyik a küzdelem. A Magántisztviselők Szövetségének közgyűlése”, aug. 18. „Életbeléptek a textiliparban foglalkoztatott vasmunkások minimális bérei”, aug. 18. „A budapesti építőipari munkások kimondták az általános sztrájkot”, aug. 19. „Az ipari munkabérekéről”, aug. 19. „Óriási lelkesedéssel csatlakozik a sztrájkhoz a fővárosi és környéki építőipari munkásság”, aug. 20. „Általánossá vált az építőmunkások sztrájkja”, aug. 20. „A fodrász-

munkások helyzete még mindig nem változott”, aug. 20. „A földmunkásszövetség közgyűlése”, aug. 20. „Megállapítják a cukoripari munkabéreit”, aug. 22. „Az építőipari sztrájk”, aug. 22. „Kedden összeül az építőipari bérmegállapító bizottság”, aug. 22. „Újult erővel megindult a szervezkedés bányamunkásság emberibb életszínvonaláért”, aug. 22. „A főváros idénymunkásai is kapnak fizetési szabadságot”, aug. 22. „Égész nap viharzott a játék, a jókedv, zengett a dal. A munkásifjak gödi nagy sportünnepélye”, aug. 23. „Nem vezetett megegyezésre az építőipari bértárgyalás”, aug. 23. „Egy iparág, ahol évenként 365 napon dolgoznak (sütőipar)”, aug. 24. „A szegedi bőripari munkások”, aug. 24. „Megint elvesztette 360 húsiipari munkás kenyereit”, aug. 27. „A Celter-féle újpesti fonó- és a budakalászi szövöművek munkásai sztrájkja megegyezéssel végetért”, aug. 29. „Ingyen dolgoztatják a sütőmunkásokat”. A Népszava magyar híryaaga teljesen egybeolvad a munkásmozgalmak híreivel. A magyar belföldi szociális hírekből egy cikket emelhetünk ki: aug. 24. „Kassai Prohászok”. A határon túli magyarsággal a Népszava egy számottevő cikkben foglalkozik: aug. 12. „Párisi magyarok”. A Népszavának az *idegen államok szociális vonatkozású* hírei közül említjük meg a következőket: aug. 5. „A textilipari munkások nemzetközi értekezlete”, aug. 6. „Szellemi honvédelem Svédországban”, aug. 8. „A német gazdaságpolitika a délkelet-európai „birtokfelaprózódás” ellen”, aug. 17. „Kapitalista ellentmondások – szocialista kísérletek”, aug. 19. „A földkérdés megoldása Lengyelországban”, aug. 20. „Hogy él egy svájci ifjúmunkás”, aug. 20. „Elhalasztották a bukaresti szociológiai kongresszust”, aug. 22. „Szabályozzák a külföldiek munkavállalását Belgiumban”, aug. 23. „Csökkentik az önálló kisiparosok számát Németországban”, aug. 27. „Hogyan él a bolgár munkás?” aug. 29. „A keresztény vasmunkások nemzetközi kongresszusa Zürichben”. *A municipális szociálpolitikát érintő cikkei* a következők: aug. 3. „Ujból megtelt Szegeden 1600 nedves lakás, amelyből nemrég kitelepítették a lakókat”, aug. 12. „Miért nem tatarozzák a Wekerle-telep házeit?”, aug. 25. „328 lélek sinylódik a pestszenterzsébeti nyomortanyán” és aug. 26. „Szükséglakásokat építenek Kispesztén”.

A *Pesti Hírlap* igen kevés szociális tárgyú cikkei közül az augusztus 22-i „A sokgyermekes családokról törvényhozás útján kellene gondoskodni” cím alatt írt cikkét ki kell emelnünk. A határon túli magyarság kérdései gyakran foglalkoztatják a *Pesti Hírlapot*. A különböző államok szociális vonatkozású hírei közül a *Pesti Hírlap* augusztusi számában az Oxford-mozgalmról írt „Hiszünk az emberi jóakaratban” című cikkét jegyezhetjük fel.

Az *Új Magyarság* cikkei közül kiemeljük az augusztus 5-i „Markot szedtek, kenyeret sütöttek, gyereket dajkáltak Gután öt hétig a nemzeti munkaszolgálat leánytáborának tagjai” című cikket. Ez a cikk a magyar társadalom szociális nevelésének egyik legeredményesebb eszközéről, a női munkaszolgálatról emlékezik meg igen tanulságos módon. Az *Új Magyarságnak* az ember védelme és a társadalom szervezése tárgyában írt cikkei és hírei a következők: aug. 3. „A keresztény iparosok tisztelgése Varga József iparügyi miniszternél”, aug. 5. „Egészséges munkahelyet kell biztosítani a kisipari munkásoknak”, aug. 6. „A szentgotthárdi kaszagyár munkásai valóban nyilatkoznak Wieser Kürt báróról, a magas bérekről és a szociális gondoskodásról”, aug. 8. „A gutái nemzet közt, amely évszázadok óta „jussát” keresi és még hercegi címekért is harcol”, aug. 9. „A népegészségügyi és munkásvédelmi szövet-

ség kultúrkirándulása”, aug. 12. „Munkásüdlőt és sporttelepet létesít a Nemzeti Munkaközpont”, aug. 18. „A Pénztézeteti Központ tisztviselői tiltakoznak a legkisebb munkabérmegállapítások ellen”, aug. 19. „A nemzeti alapon szervezkedett munkások nem vesznek részt az építőipari sztrájkban, de sürgetik a bérek rendezését”, aug. 20. „Megállapítják a minimális munkabéreket az élelmiszeriparban” és aug. 26. „A lelkes szociális feladatai és a munkásmozgalom kérdései a ceglédi ORLE-konferencián”. A *belföldi szociális feladatok* természetesen erősen foglalkoztatják az *Új Magyarságot*. A *nemzetközi szociális* vonatkozású tudósításai a következők: aug. 1. „Másfélmillió líra jutalomdíj az olasz gabonacsata résztvevőinek”, aug. 2. „Mussolini intézetet létesít a fasizmus jövőre vezető embereinek kiképzésére”, aug. 2. „A négyéves terv példátlanul nagy arányokban növelte a Németbirodalom termelését”, aug. 2. „Bevezetik a kötelező munkaszolgálatot a cseh-morva protektorátus területén”, aug. 4. „A görög diktatúra gazdasági eredményei”, aug. 9. „A munkásság életszínvonala a fasiszta Olaszországban”, aug. 9. „A Németbirodalom elsőszámú problémája: a munkaerő”, aug. 12. „45.000 német diák és diákleány vesz részt az aratási munkában”, aug. 12. „A német gazdasági autarchia új eredményei”, aug. 15. „Amerikában sztrájkjal fenyegetőzik 300.000 vasutas”, aug. 19. „Lengyelország újabb földbirtokreformra készül” és aug. 22. „Nemzetközi szociális együttműködés akar átalakulni a Nemzetek Szövetsége. Németvonatkozású öt, olaszvonatkozású három, görög, amerikai és lengyel egy-egy.

A *Pesti Magyar Hírlap*, a most hazatért magyarok lapja magyar szemlemben igen behatóan foglalkozik a szociális kérdéssel. Kendőzés nélkül mutat rá a magyar hibákra. A P. M. H. megérdemelné, hogy augusztusi számainak minden cikkét egymásután felsoroljuk. Erre azonban nem áll elég hely rendelkezésünkre. A kiemelkedőbbeket azonban feltétlenül megemlítjük. Augusztus 6. „Csángó magyarok Moldvában”, aug. 24. „Befejeződtek a Szent István-ünnepségek (paraszöntudat)”, aug. 27. „Ha magyarok akarunk maradni... (Gyórfy)”, aug. 5. „Egy történelmi cikk évfordulójára”, aug. 13. „Magyar-szlovák szellemi kapcsolatok”, aug. 26. „Mikszáth szelleme...”, aug. 27. „Virágzó kopjafák”, aug. 27. „Pozsonyi vallomás a változás napjairól”, aug. 6. „Íratlan történelem”, aug. 6. „Kodály-kör”, aug. 13. „Különleges nemzetiségi feladataink”, aug. 27. „Az új Talpra magyar”, aug. 30. „A felvidéki önképzőkörök a jövő év feladatairól tanácskoztak Budapesten” és aug. 31. „Kétféle nemzetiségi morál”. A dolgozó ember védelme, szervezése és mozgalmi tárgyában írt cikkei közül a lényegesebbek: aug. 6. „Munkakamarát a munkaállamban”, aug. 24. „Javult a felvidéki munkásság helyzete”, aug. 18. „Magyar, ápolj hagyományaidat”, aug. 19. „Tízezerrel több munkás látogatása Komáromban” és aug. 22. „A felvidéki nyugdíjasok üge”.

A határon túli magyarság életével és megmozdulásával foglalkozva, a P. M. H. minden más magyar lapot felülmúl. A különböző országok szociális vonatkozású megmozdulásairól a P. M. H. a következő tudósításokat írta: aug. 2. „Politusképzés Olaszországban”, aug. 2. „A szabadidőmozgalom kongresszusát Madridban 1940 szeptemberében rendezik meg”, aug. 5. „Párttisztviselők munkakötelezettsége a németországi termésbetakarításnál”, aug. 6. „Negyedmillió török Jugoszláviából visszavándorol Törökországba”, aug. 8. „Hatalmas sztrájkot szerveznek a francia kommunisták” és aug. 9. „A déltiroli áttelepítés”.

Úgy adtuk vissza mindent, ahogy ezeket a cikkeket a pártpolitikán felül álló magyar ember látja és értékeli. A nézetek és ítéletek feltétlenül egyéneként változnak, de nagy általánosságban azonos hatást váltanak ki a körülbelül azonos gondolkodású emberekből.

Ifj. Erődi-Harrach Béla